

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 611/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou [REDACTED], [REDACTED], v mene ktorej koná advokátka [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 119/2018 z 24. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 ústavy uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 119/2018 z 24. júla 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 30. augusta 2016 doručila Okresnému súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) žalobu o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10 000 € proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), ktoré je vedené okresným súdom pod sp. zn. 6 C 188/2016.

Okresný súd vyzval sťažovateľku výzvou, ktorá jej bola doručená 13. septembra 2016 na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu.

Sťažovateľka podala 26. septembra 2016 žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Okresný súd uznesením sp. zn. 6 C 188/2016 zo 17. januára 2017 sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

Sťažovateľka sa obrátila na ústavný súd so sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. februára 2017, a to pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 6 C 188/2016 zo 17. januára 2017, ktorým jej nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

Ústavný súd uznesením sp. zn. III. ÚS 172/2017 z 21. marca 2017 odmietol sťažnosť sťažovateľky doručenú ústavnému súdu 17. februára 2017 ako zjavne neopodstatnenú.

Okresný súd uznesením č. k. 6 C 188/2016-185 z 12. júla 2017 (ďalej len „uznesenie o zastavení konania“) zastavil konanie vedené pod sp. zn. 6 C 188/2016, a to z dôvodu, že sťažovateľka nezaplatila súdny poplatok za podanú žalobu v lehote určenej súdom.

Okresný súd uznesením č. k. 6 C 188/2016-286 z 23. novembra 2017 (ďalej len „uznesenie o priznaní náhrady trov konania“) priznal žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti uzneseniu o priznaní trov konania podala sťažovateľka 14. decembra 2017 odvolanie.

Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu o priznaní náhrady trov konania a zároveň priznal žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza: *«... sťažovateľka nebola schopná požadovaný súdny poplatok uhradiť, preto okresný súd konanie uznesením 6 C/188/2016-185 zo dňa 12. 07. 2017 (ďalej len „uznesenie o zastavení“) zastavil. Výrok predmetného uznesenia však tvorí iba rozhodnutie o zastavení konania, a teda okresný súd sa nevyjadril k náhrade trov konania procesných strán. V uznesení o zastavení konania, ktorým konanie skončilo, súd trovy konania nepriznal. Toto uznesenie sa stalo právoplatné a vykonateľné. Súd nebol na základe žiadneho právneho predpisu oprávnený po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončilo, zasahovať do neho formou doplnkov a zmien, alebo formou nových uznesení (s výnimkou určenia výšky trov podľa § 262/2 CSP o ktorý prípad sa tu nejedná). Napriek tomu okresný súd uznesením 6 C/188/2016-186 zo dňa 23. 11. 2017 (ďalej len „uznesenie o trovách“) priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd takto jasne postupoval v rozpore s § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého je súd povinný o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, pričom v tomto prípade o tomto nároku rozhodol až uznesením po skončení konania.*

Z dôvodu uvedeného postupu okresného súdu podala sťažovateľka voči uzneseniu o trovách odvolanie zo dňa 14. 12. 2017, v ktorom uviedla, že:

- neboli splnené procesné podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia

- rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Porušovateľ však uznesením 5 Co/119/2018-342 zo dňa 24. 07. 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) uznesenie o trovách potvrdil. Toto rozhodnutie odôvodnil len tým, že sa stotožnil s názormi okresného súdu.»

Sťažovateľka v sťažnosti poukazuje na skutočnosť, že okresný súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

Podľa názoru sťažovateľky okresný súd nerozhodol podľa § 262 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) o nároku na náhradu trov konania v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. V sťažnosti uvádza: „Tým, že rozhodol v inom nezávislom uznesení, ktoré mohlo nadobudnúť právoplatnosť skôr, ako samotné rozhodnutie o zastavení konania, došlo k postupu procesne a logicky neprípustnému a tiež v rozpore so zákonom. Keďže napriek tomu porušovateľ uznesenie o trovách nezrušil, ale ho potvrdil zrejme týmto postupoval v rozpore práve s vyššie uvedeným ustanovením Ústavy SR.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal nález:

„1. Krajský súd v Bratislave rozhodnutím č. 5 Co/119/2018-342 zo dňa 24. 07. 2018 porušil právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Krajský súd v Bratislave rozhodnutím č. 5 Co/119/2018-342 zo dňa 24. 07. 2018 porušil povinnosť podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. 5 Co/119/2018-342 zo dňa 24. 07. 2018 a vracia mu vec na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 192,14 EUR, ktorú je porušovateľ povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu č. [REDACTED] do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v súvislosti so skúmaním podmienok konania o sťažnosti sťažovateľky v rámci jej predbežného prerokovania zistil, že sťažovateľka v ten istý deň, ako podala sťažnosť na ústavnom súde, podala aj dovolanie smerujúce proti napadnutému uzneseniu krajského súdu.

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne

úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Ústavný súd odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom.

V okolnostiach prípadu sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 467/2013), čo zakladá dôvod na jej odmietnutie ako neprípustnej.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na to, že aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti

po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľka v prípade podania dovolania podala zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky uplatnením zásady „*ratio temporis*“ odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018